

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO NR. XI-1425
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2021 m. d. Nr.
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo
Nr. XI-1425 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą Nr. XI-1425 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – užtikrinti kiekvieno asmens apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje, dėl jo žalos visuomenei priskiriamo prie visuomeninę reikšmę turinčių veikų, nedelsiant reaguoti į grėsmę, kylančią dėl smurto artimoje aplinkoje, taikyti smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje priemonės, teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, nustatyti institucijų ir įstaigų kompetencijas smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims teikimo srityse.

2. Šis įstatymas apibrėžia smurtą artimoje aplinkoje, nustato smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančių asmenų ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų teises, smurto artimoje

aplinkoje prevencijos priemonių įgyvendinimą, specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje atvejais teikimą, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje priemonių smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui įgyvendinimą, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens teises ir asmenų, kuriems skirtas apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis, ar asmenų, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas, susijęs su smurtu artimoje aplinkoje, ar priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl smurto artimoje aplinkoje, atsakomybę.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis** – prevencinė apsaugos priemonė, kuri skirta smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui apsaugoti ir kuria pilnametis smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo įpareigojamas laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos, jeigu jis gyvena kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu, nesilankyti šio asmens gyvenamojoje vietoje, nesiartinti prie jo, nebendrauti, neieškoti ryšių su juo.

2. **Artima aplinka** – aplinka, kurią sudaro asmenys, siejami arba praeityje sieti santuokiniais, partnerystės, svainystės ar kitais artimais ryšiais, taip pat asmenys, kartu gyvenantys ir tvarkantys bendrą ūkį.

3. **Pagalba smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui** – informacija, konsultacijos ir (ar) paslaugos, teikiamos smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui, atsižvelgiant į individualius jo poreikius, dėl smurto artimoje aplinkoje atsiradusius poreikius ir smurto artimoje aplinkoje pobūdį.

4. **Smurtas artimoje aplinkoje** – artimoje aplinkoje veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, turtinę ir (ar) neturtinę žalą.

5. **Smurtą artimoje aplinkoje patyręs asmuo** – asmuo, prieš kurį panaudotas smurtas artimoje aplinkoje, arba dėl smurto artimoje aplinkoje mirusio asmens šeimos narys, kuris dėl to asmens mirties patyrė fizinę, turtinę ir (ar) neturtinę žalą, taip pat vaikas, tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku, ir (ar) vaikas, gyvenantis artimoje aplinkoje, kurioje buvo smurtauta.

6. **Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo** – asmuo, keliantis pagrįstą įtarimą, kad gali panaudoti smurtą artimoje aplinkoje.

7. **Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo** – asmuo, prieš kurį, pagrįstai įtariama, gali būti panaudotas smurtas artimoje aplinkoje.

8. **Specializuota kompleksinė pagalba** – pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, kurią organizuoja, koordinuoja ir (ar) teikia specializuotos kompleksinės pagalbos centrai ir kuri, atlikus įvertinimą, pripažinta atitinkančia šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

9. **Specializuotos kompleksinės pagalbos centras** – viešąsias paslaugas teikiantis juridinis asmuo, organizuojantis, koordinuojantis ir (ar) teikiantis specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims.

10. Kitos šio įstatymo sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse, Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybių organizacijų plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme, Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatyme.

3 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims teikimo principai

Smurto artimoje aplinkoje prevencija ir apsauga nuo smurto artimoje aplinkoje įgyvendinama, pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims (toliau – smurtą patyręs asmuo) teikiama vadovaujantis šiais principais:

1) bendradarbiavimo – vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją, užtikrinant apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje ir teikiant specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims, svarbus asmens, šeimos, bendruomenės, nevyriausybių organizacijų, ginančių smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio

asmens ar smurtą patyrusio asmens teises ir interesus, specializuotos kompleksinės pagalbos centrų, institucijų ir įstaigų bendradarbiavimas bei tarpusavio pagalbos teikimas;

2) dalyvavimo – smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo bei kiti jiems aktualūs klausimai sprendžiami kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu ir (ar) jo atstovais, nevyriausybinėmis organizacijomis, ginančiomis smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens teises ir interesus, bei specializuotos kompleksinės pagalbos centru;

3) kompleksiškumo – smurto artimoje aplinkoje prevencija, apsauga nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuota kompleksinė pagalba organizuojama taip, kad smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantys asmenys ar smurtą patyrę asmenys būtų apsaugoti nuo smurto artimoje aplinkoje, o teikiant specializuotą kompleksinę pagalbą būtų patenkinti jų poreikiai;

4) lygiateisiškumo – smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantys asmenys ar smurtą patyrę asmenys, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ar kitų ypatybių, turi lygias teises į apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotą kompleksinę pagalbą, dalyvauti smurto artimoje aplinkoje prevencijos veiklose;

5) moterų ir vyrų lygybės – vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją, planuojant apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims priemones, organizuojant mokymus asmenims, dirbantiems su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiais asmenimis ar smurtą patyrusiais asmenimis, taip pat mokytojams, pareigūnams, atsižvelgiama į skirtingus moterų ir vyrų poreikius, užtikrinamos moterų ir vyrų lygios galimybės gauti pagalbą;

6) prieinamumo ir individualizavimo – apsauga nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuota kompleksinė pagalba organizuojama taip, kad jų prieinamumas būtų užtikrintas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, atsižvelgiant į smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens individualius ir specialiuosius poreikius (įskaitant gebėjimus, socialinę padėtį, amžių, brandumą, lytį, psichikos ir fizinės savybes, negalią, socialinę aplinką ir kitas svarbias ypatybes bei emocinius ir socialinius ryšius);

7) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens geriausių interesų užtikrinimo, palaikant ryšius su nepilnamečiais vaikais, – priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, susijusių su specializuotos kompleksinės pagalbos, įskaitant socialines paslaugas, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui

teikimu bei šių asmenų įgalinimu, pirmiausia turi būti užtikrinamas kuo mažesnis neigiamas poveikis smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui, suteikiant jam galimybę vykdyti savo teises ir pareigas, susijusias su nepilnamečiais vaikais, jeigu tai neprieštarauja geriausiems vaiko interesams;

8) konfidencialumo – specializuoti kompleksinės pagalbos centrai, institucijos ir įstaigos įpareigojami asmens duomenis, kurie laikytini konfidencialia informacija, naudoti tik vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją, teikiant specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims, taip pat užtikrinti, kad tokie duomenys netaptų žinomi tokios teisės neturintiems asmenims, neatskleisti jų tretiesiems asmenims, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, nenaudoti konfidencialios informacijos asmeniniams arba trečiųjų šalių interesams tenkinti, išskyrus atvejus, kai tokią informaciją reikalauja pateikti įgalios institucijos ar įstaigos, kiti teisę gauti šiuos duomenis turintys asmenys.

II SKYRIUS

ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ FUNKCIJOS, BENDRADARBIAVIMAS, SPECIALIZUOTOS KOMPLEKSNĖS PAGALBOS FINANSAVIMAS IR VALDYMAS

4 straipsnis. Institucijų ir įstaigų kompetencija smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo srityse

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

1) formuoja valstybės apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama;

2) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims organizavimo;

3) rengia ir priima teisės aktus dėl specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo tvarkos, akreditavimo bei valstybės lėšų specializuotai kompleksinei pagalbai teikti poreikio nustatymo, planavimo, paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo už panaudotas lėšas;

4) įgalioja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžią įstaigą akredituoti specializuotą kompleksinę pagalbą ir sudaryti sutartį su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga dėl lėšų specializuotai kompleksinei pagalbai teikti skyrimo;

5) organizuoja visuomenės švietimo ir informavimo kampanijas, skatinančias netoleruoti smurto artimoje aplinkoje;

6) atlieka viešosios nuomonės tyrimus ir mokslinius tyrimus smurto artimoje aplinkoje tema;

7) konkurso būdu finansuoja tikslinius nevyriausybinių organizacijų projektus, skirtus smurto artimoje aplinkoje prevencijai ir smurtiniam elgesiui keisti;

8) organizuoja bendrus ir specializuotus asmenų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo srityse, mokymus ir kvalifikacijos tobulinimo kursus, teikia informaciją apie mokymų smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo srityse organizavimo poreikį institucijoms ir įstaigoms, kurios vykdo specializuotus mokymus, ir teikia joms pasiūlymus dėl konkrečių mokymų programų;

9) organizuoja statistinių duomenų apie specializuotos kompleksinės pagalbos centrus bei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančius asmenis ar smurtą patyrusius asmenis, kuriems suteikta specializuota kompleksinė pagalba (specializuotą kompleksinę pagalbą teikiančių juridinių asmenų skaičius, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančių asmenų ar smurtą patyrusių asmenų, kuriems buvo suteikta specializuota kompleksinė pagalba, skaičius pagal suteiktos pagalbos pobūdį, ją gavusių asmenų lytį, amžių, išsilavinimą, gyvenamąją vietą), rinkimą;

10) rengia ir tvirtina informacijos, kurią policijos pareigūnas turėtų pateikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui, gavimo iš institucijų ir įstaigų bei šios informacijos skelbimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje tvarkos aprašą ir informaciją, kurią policijos pareigūnas turėtų pateikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui, skelbia ir nuolat atnaušina savo interneto svetainėje.

2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

1) užtikrina privalomą temų apie moterų ir vyrų lygybę, nestereotipinius moterų ir vyrų vaidmenis, tarpusavio pagalbą, socialinius-emocinius gebėjimus, nesmurtinius konfliktų sprendimo būdus, teisę į asmens neliečiamybę integravimą į ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir amžių;

2) koordinuoja pedagoginių darbuotojų kompetencijos smurto artimoje aplinkoje prevencijos, atpažinimo ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo srityse tobulinimą Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nustatyta tvarka.

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija:

1) koordinuoja asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims;

2) organizuoja moksliniais įrodymais ir gerąja praktika pagrįstus asmens sveikatos priežiūros specialistų, savivaldybių visuomenės sveikatos biurų darbuotojų (tiesiogiai dirbančių su gyventojais) mokymus smurto artimoje aplinkoje atpažinimo, prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo temomis.

4. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija organizuoja statistinių duomenų apie apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderio (toliau – apsaugos nuo smurto orderis) skyrimą, nusikalstamas veikas, susijusias su smurtu artimoje aplinkoje, smurtą patyrusius asmenis ir asmenis, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas, susijęs su smurtu artimoje aplinkoje, ar priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl smurto artimoje aplinkoje (nurodomas asmenų skaičius pagal lytį, amžių, išsilavinimą, gyvenamąją vietą), rinkimą ir analizę.

5. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija organizuoja visuomenės teisinį švietimą apie nusikalstamas veikas, turinčias smurto artimoje aplinkoje požymių, atsakomybės už šių nusikalstamų veikų padarymą neišvengiamumą ir su šių nusikalstamų veikų padarymu susijusias teises pasekmes.

6. Lietuvos probacijos tarnyba organizuoja baudžiamojo poveikio priemonės – asmenų, dėl kurių priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis padarius nusikalstamas veikas artimajam giminaičiui ar šeimos nariui, dalyvavimo smurtinį elgesį keičiančiose programose – vykdymą teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos užtikrina elgesio pataisos programų nuteistiesiems, siekiantiems valdyti smurtinio elgesio riziką, aprobavimą ir organizavimą nuteistųjų socialinės reabilitacijos metu.

8. Policija:

1) organizuoja mokymus ir kvalifikacijos tobulinimo kursus policijos pareigūnams smurto artimoje aplinkoje prevencijos, atpažinimo ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo temomis;

2) neišduoda leidimo laikyti ar leidimo nešiotis ginklus arba jį panaikina asmenims, kuriems skirtas apsaugos nuo smurto orderis, iki apsaugos nuo smurto orderio galiojimo pabaigos, taip pat asmenims, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas, susijęs su smurtu artimoje aplinkoje, ar priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl smurto artimoje aplinkoje, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatyta tvarka;

3) šio įstatymo 8 straipsnio nustatyta tvarka sprendžia dėl apsaugos nuo smurto orderio skyrimo bei kreipimosi į apylinkės teismą dėl apsaugos nuo smurto orderio pratęsimo ir kontroliuoja, kaip vykdomas apsaugos nuo smurto orderis.

9. Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo bei Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių, tvirtinamų Teisėjų tarybos, nuostatomis, gali organizuoti mokymus ir kvalifikacijos tobulinimo kursus teisėjams smurto artimoje aplinkoje prevencijos, atpažinimo ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo temomis.

10. Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra organizuoja mokymus ir kvalifikacijos tobulinimo kursus prokurorams smurto artimoje aplinkoje prevencijos, atpažinimo ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo temomis.

11. Lietuvos statistikos departamentas koordinuoja statistinių duomenų gavimą iš institucijų ir įstaigų, atsakingų už statistinės informacijos apie smurtą artimoje aplinkoje parengimą, Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus nustatyta tvarka bei terminais ir skelbia statistinę informaciją apie smurtą artimoje aplinkoje Oficialiosios statistikos portale.

12. Savivaldybės vykdomoji institucija:

1) organizuoja smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemonių įgyvendinimą;

2) bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, kurios rengia ir vykdo smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo programas;

3) su specializuotos kompleksinės pagalbos centrais ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba) ar jos įgaliotais teritoriniais skyriais keičiasi informacija apie vykdomus mokymus specialistams ir apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims galimas teikti paslaugas;

4) organizuoja socialinių paslaugų teikimą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims;

5) rengia programas (mokymus), kurių paskirtis – smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančius asmenis mokyti nesmurtinio elgesio, siekiant pakeisti smurtinės elgsenos modelius, – ar dalyvauja jas rengiant, užtikrina šių programų prieinamumą asmenims, norintiems keisti savo elgesį savanoriškai arba įpareigotiems tai daryti;

6) rengia programas (mokymus) specialistams, savivaldybės darbuotojams, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ar jos įgaliotų teritorinių skyrių darbuotojams bei kitiems darbuotojams, kurie dirba su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiais asmenimis ar smurtą patyrusiais asmenimis ir vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją, ar dalyvauja jas rengiant;

7) tvirtina įstaigų ir organizacijų, veikiančių savivaldybės teritorijoje (tokių nesant – artimiausių savivaldybių teritorijose veikiančių), teikiančių socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims ir organizuojančių smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) įgyvendinimą, sąrašą, kuriame nurodomi juridinių asmenų duomenys (juridinių asmenų pavadinimai, telefono ryšio numeriai, elektroninio pašto adresai, teikiamų paslaugų pobūdis, veiklos vykdymo adresas).

5 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims valdymas ir finansavimas

1. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo priemonės planuojamos Vyriausybės tvirtinamose nacionalinėse plėtros programose ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų strateginiuose veiklos planuose. Savivaldybių vykdomosios institucijos šias priemones ir projektus turi numatyti savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) strateginiame veiklos planuose. Prevencijos priemonės ir projektai finansuojami iš valstybės ir savivaldybių biudžetų bei tarptautinių programų.

2. Nevyriausybinių organizacijų skatinamos vykdyti ir dalyvauti vykdant smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo veiklas. Nevyriausybiniams organizacijoms smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų

keliantiems asmenims teikimo veikloms vykdyti finansavimas konkurso būdu gali būti skiriamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų.

6 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje taryba

1. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje taryba, veikianti prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Taryba), yra visuomeninė patariamoji institucija, kuri nagrinėja smurto artimoje aplinkoje klausimus ir teikia Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, ministerijoms, kitoms institucijoms ir įstaigoms, savivaldybių administracijoms pasiūlymus dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos nacionaliniu lygiu, jos įgyvendinimo, smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo, smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų), atlieka kitas Tarybos nuostatuose nustatytas funkcijas. Tarybą techniškai aptarnauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

2. Tarybą sudaro penkiolika narių: septyni institucijų ir įstaigų atstovai, vienas Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas ir septyni nevyriausybinių organizacijų atstovai. Atstovai į Tarybą deleguojami Tarybos nuostatuose nustatyta tvarka. Vyriausybė tvirtina Tarybos nuostatus ir institucinę Tarybos sudėtį. Personalinę Tarybos sudėtį (visas pareigų pavadinimas, vardas, pavardė) tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Tarybos nario kadencijos trukmė – dveji metai.

7 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija

1. Kiekvienoje savivaldybėje sudaroma Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija (toliau – Komisija). Komisijos veiklos pavyzdinius nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Komisijos, veikiančios savivaldybėje, institucinę ir personalinę sudėtį (visas pareigų pavadinimas, vardas, pavardė), veiklos nuostatus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. Į Komisijos sudėtį turi būti įtraukti Lietuvos probacijos tarnybos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ar jos įgaliotų teritorinių skyrių, policijos, Lietuvos Respublikos prokuratūros, savivaldybės administracijos, specializuotos kompleksinės pagalbos centro, teikiančio specializuotą kompleksinę pagalbą savivaldybės teritorijoje, atstovai. Savivaldybės administracijos direktorius, tvirtindamas Komisijos institucinę sudėtį, turi teisę į ją įtraukti ir kitų subjektų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, atstovus. Nevyriausybinių organizacijų atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip vieną trečdalį Komisijos narių.

2. Komisija nagrinėja smurto artimoje aplinkoje klausimus, Tarybos pateiktus pasiūlymus, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms teikia pasiūlymus dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimo, smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo, smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų), atlieka kitas Komisijos nuostatuose nustatytas funkcijas.

3. Komisija savivaldybėje gali būti nesudaroma, jei smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo politikos įgyvendinimo koordinavimo funkcijos priskirtos bent vienam savivaldybės administracijos darbuotojui.

III SKYRIUS

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PAVOJŲ PATIRIANČIO ASMENS APSAUGA

8 straipsnis. Apsaugos nuo smurto orderio skyrimas

1. Siekiant nuo smurto artimoje aplinkoje apsaugoti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį, jei yra duomenų apie galimai panaudotą smurtą artimoje aplinkoje arba jei yra pagrįstų duomenų, kad smurtas artimoje aplinkoje gali būti panaudotas, tačiau tų duomenų nepakanka ikiteisminiam tyrimui pradėti, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui gali būti skiriamas apsaugos nuo smurto orderis.

2. Apsaugos nuo smurto orderį ne ilgiau kaip 72 valandoms skiria policijos pareigūnas, jei jis gauna pranešimą apie galimą smurtą artimoje aplinkoje ir, atlikus pavojaus rizikos vertinimą, nustatoma smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizika. Smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizikos vertinimo kriterijus nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Policijos pareigūnas sprendimą skirti apsaugos nuo smurto orderį arba jo neskirti priima nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 12 valandų nuo pranešimo apie galimą smurtą artimoje aplinkoje gavimo.

3. Skyrus apsaugos nuo smurto orderį, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo 72 valandoms nuo apsaugos nuo smurto orderio skyrimo momento įpareigojamas:

1) laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos, jeigu jis gyvena su smurto artimoje aplinkoje pavojų patyrusiu asmeniu, nesvarbu, kam nuosavybės teise priklauso būstas;

2) nesilankyti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens gyvenamojoje vietoje, nesvarbu, ar smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo gyvena ar negyvena joje kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu;

3) nesiartinti apsaugos nuo smurto orderyje nustatytu atstumu prie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ir kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu gyvenančių suaugusių asmenų ir (ar) vaikų, gyvenančių aplinkoje, kurioje buvo sukeltas smurto artimoje aplinkoje pavojus;

4) nebendrauti, neieškoti ryšių su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu.

4. Policijos pareigūnas apie skirtą apsaugos nuo smurto orderį (nurodydamas apsaugos nuo smurto orderio skyrimo datą) privalo nedelsdamas elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu informuoti:

1) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantį asmenį – apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimą, jam taikomus įpareigojimus, jų vykdymo trukmę, galimą atsakomybę už taikomų įpareigojimų nevykdymą, sprendimo skirti apsaugos nuo smurto orderį apskundimo tvarką, artimiausias įstaigas, kuriose teikiamos nakvynės paslaugos, taip pat apie galimybes lankyti smurtinio elgesio keitimo programą (mokymus) (nurodydamas juridinių asmenų pavadinimus, veiklos adresus, telefono ryšio numerius, elektroninio pašto adresus);

2) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį – apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimą, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui taikomus įpareigojimus, jų vykdymo trukmę, galimą atsakomybę už taikomų įpareigojimų nevykdymą, sprendimo skirti apsaugos nuo smurto orderį apskundimo tvarką;

3) Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotus teritorinius skyrius – apie apsaugos nuo smurto orderio skyrimo faktą, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui taikomus įpareigojimus, jų vykdymo trukmę (nurodydamas vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko buvimo vietos adresą, įvykio aplinkybes, jei jos tuo metu žinomos), jeigu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu gyvena vaikas, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo yra vaikas, vaikas yra tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku ar gyvena aplinkoje, kurioje buvo smurtauta;

4) specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, kuris privalo susisiekti su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ir jam pasiūlyti specializuotą kompleksinę pagalbą, jei jis sutinka ją gauti, atlikti pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimą, jei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo sutinka, kad šis vertinimas būtų atliktas. Specializuotos kompleksinės pagalbos centrui kartu perduodami ir atlikto smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizikos vertinimo rezultatai.

5. Jei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui taikomas įpareigojimas laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos, jeigu jis gyvena kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų

patiriančiu asmeniu, policijos pareigūnai nedelsdami užtikrina smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens išsikėlimą.

6. Specializuotos kompleksinės pagalbos centras likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki apsaugos nuo smurto orderio galiojimo termino pabaigos atlieka pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimą, jei yra smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens sutikimas, kad pakartotinis smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimas būtų atliktas, ir šio vertinimo rezultatus elektroninių ryšių priemonėmis perduoda policijos įstaigai, iš kurios gavo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens duomenis. Pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Policijos įstaiga įvertina pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimo rezultatus ir priima sprendimą kreiptis į apylinkės teismą dėl apsaugos nuo smurto orderio pratęsimo šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka arba sprendimą nesikreipti į apylinkės teismą.

7. Jei apsaugos nuo smurto orderį reikia skirti ilgesniam terminui, nei nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, ir dėl smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens nepradedamas ikiteisminis tyrimas, apsaugos nuo smurto orderį skyręs policijos pareigūnas ne vėliau nei per 48 valandas nuo apsaugos nuo smurto orderio skyrimo dienos turi kreiptis į apylinkės teismą dėl apsaugos nuo smurto orderio pratęsimo, elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 12 valandų, informuodamas smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantį asmenį ir smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį apie kreipimosi į apylinkės teismą faktą, pateikdamas kreipimosi kopiją.

8. Apylinkės teismas Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 24 valandas nuo policijos pareigūno kreipimosi dėl apsaugos nuo smurto orderio pratęsimo gavimo dienos ir ne vėliau kaip per 72 valandas nuo apsaugos nuo smurto orderio skyrimo rašytinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai teismas priima sprendimą apsaugos nuo smurto orderio pratęsimo klausimą nagrinėti žodinio proceso tvarka, priima sprendimą pratęsti apsaugos nuo smurto orderį smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui (nurodo jo trukmę, sąlygas, įpareigojimus) ar sprendimą nepratęsti apsaugos nuo smurto orderio. Apylinkės teismas policijos pareigūno skirtą apsaugos nuo smurto orderį 72 valandoms gali pratęsti iki 12 kalendorinių dienų. Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui skirtos apsaugos nuo smurto orderio taikymo terminas negali būti ilgesnis kaip 15 kalendorinių dienų. Jei apylinkės teismas nepratęsia apsaugos nuo smurto orderio, jis nustoja galioti, nors ir nėra pasibaigęs šio straipsnio 2 dalyje nurodytas jo terminas.

9. Apylinkės teismas apie priimtą sprendimą elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu nedelsdamas privalo informuoti policiją, asmenį, kuriam buvo skirtas apsaugos nuo smurto orderis, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo

tarnybą ar jos įgaliotus teritorinius skyrius, jei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo yra vaikas ir (ar) jei su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu gyvena vaikas, specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (pateikiama sprendimo kopija).

10. Policijos pareigūnai kontroliuoja, kaip vykdomas apsaugos nuo smurto orderis. Apsaugos nuo smurto orderio vykdymo kontrolės tvarką nustato Lietuvos policijos generalinis komisaras.

11. Jei asmenys, dalyvaujantys vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją, užtikrinant apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje ir teikiant pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims, turi duomenų, kad smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo, kuriam skirtas apsaugos nuo smurto orderis, nesilaiko nustatytų įpareigojimų, jie apie tai praneša policijai, nurodydami smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens vardą, pavardę ir duomenis, patvirtinančius, kad šis asmuo nesilaiko apsaugos nuo smurto orderyje nustatytų įpareigojimų.

12. Apsaugos nuo smurto orderis nustoja galioti, kai pradedamas ikiteisminis tyrimas dėl smurto artimoje aplinkoje ir skirta bent viena kardomoji priemonė.

13. Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo, pažeidęs apsaugos nuo smurto orderyje nustatytus įpareigojimus, atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Sprendimo dėl apsaugos nuo smurto orderio apskundimas

1. Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo policijos pareigūno sprendimą skirti apsaugos nuo smurto orderį ar jo neskirti per 24 valandas nuo apsaugos nuo smurto orderio skyrimo (atsisakymo skirti apsaugos nuo smurto orderį) gali skusti policijos įstaigos, kurioje policijos pareigūnas tarnauja, vadovui.

2. Apskundus sprendimą dėl apsaugos nuo smurto orderio, jo vykdymas nestabdomas.

3. Dėl gauto skundo dėl sprendimo skirti apsaugos nuo smurto orderį ar jo neskirti per 24 valandas gali būti priimami tokie sprendimai:

- 1) skundas patenkinamas ir panaikinamas apsaugos nuo smurto orderis, jei jis buvo skirtas;
- 2) skundas patenkinamas ir skiriamas apsaugos nuo smurto orderis, jei jis nebuvo skirtas;
- 3) nesutinkama su skundu ir sprendimas dėl apsaugos nuo smurto orderio skyrimo (atsisakymo jį skirti) paliekamas galioti.

4. Apie šio straipsnio 3 dalyje nurodytus sprendimus policijos įstaiga smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantį asmenį ir smurto artimoje aplinkoje patiriantį asmenį informuoja elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 12 valandų nuo šių

sprendimų priėmimo, pateikdama sprendimo kopiją. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti sprendimai gali būti skundžiami apylinkės teismui per 24 valandas nuo jų įteikimo momento.

5. Šiame straipsnyje nurodyti skundai, pateikti apylinkės teismui, nagrinėjami Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka. Skundas apylinkės teisme rašytinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai teismas priima sprendimą skundą nagrinėti žodinio proceso tvarka, turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo gavimo dienos ir apie priimtą nutartį elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu turi būti informuotas skundą pateikęs asmuo, kiti suinteresuoti subjektai (pateikiama nutarties kopija).

6. Šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalyje nurodytą apylinkės teismo sprendimą pratęsti apsaugos nuo smurto orderį (jo nepratęsti) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo per 2 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos gali skųsti Baudžiamojo proceso kodekse nustatyta tvarka aukštesniajam teismui. Pateikus šioje dalyje nurodytą skundą aukštesniajam teismui, apsaugos nuo smurto orderio vykdymas nesustabdomas. Skundas aukštesniajame teisme nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai teismas priima sprendimą skundą nagrinėti žodinio proceso tvarka. Aukštesnysis teismas per 4 dienas nuo šioje dalyje nurodyto skundo gavimo dienos priima sprendimą atmesti skundą arba palikti galioti apylinkės teismo sprendimą, arba panaikinti apylinkės teismo nutartį, kuria atsisakyta pratęsti apsaugos nuo smurto orderį, paskirti apsaugos nuo smurto orderį iki 12 kalendorinių dienų ir apie priimtą nutartį nedelsdamas elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu informuoja šio įstatymo 8 straipsnio 9 dalyje nurodytus subjektus (pateikiama nutarties kopija). Aukštesniojo teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

IV SKYRIUS

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SUBJEKTŲ TEISĖS

10 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens teisės

1. Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo turi teisę:

1) gauti iš policijos pareigūno, specializuotos kompleksinės pagalbos centro ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, prokuroro, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ar jos įgaliotų teritorinių skyrių, socialinių paslaugų įstaigos informaciją apie įstaigas, teikiančias pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ir smurtą patyrusiems asmenims (juridinių asmenų pavadinimus, veiklos adresus, telefono ryšio numerius, elektroninio pašto adresus), ir teikiamos pagalbos pobūdį;

2) gauti iš policijos pareigūno informaciją apie skirtą apsaugos nuo smurto orderį (jo taikymo pradžią, pabaigą, įpareigojimus smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui) ar apie apskundimo tvarką, jei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui apsaugos nuo smurto orderis nebuvo skirtas;

3) gauti informaciją apie smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens sulaikymą ir apie jam taikomas ar baigiamas taikyti kardomąsias priemones, užtikrinančias smurtą patyrusio asmens saugumą (sulaikymo datą ir kardomųjų priemonių taikymo laikotarpius);

4) gauti specializuotą kompleksinę pagalbą;

5) gauti socialines paslaugas Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka (laikinas apgyvendinimas ar laikinas apnakvindinimas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims, jei būtina, suteikiamas nedelsiant bet kuriuo paros metu).

2. Šio straipsnio 1 dalies 1, 4 ir 5 punktuose nurodytas teises smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ir smurtą patyręs asmuo turi, nesvarbu, ar pateikė skundą, pareiškimą ar pranešimą dėl smurto artimoje aplinkoje kompetentingai valdžios institucijai, ar jo nepateikė.

11 straipsnis. Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens teisės

Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo turi teisę:

1) gauti iš policijos pareigūno informaciją apie sprendimą skirti apsaugos nuo smurto orderį (jo taikymo pradžią, pabaigą, jame nustatytus įpareigojimus) ir šio sprendimo apskundimo tvarką;

2) gauti iš policijos pareigūno informaciją apie įstaigas, teikiančias nakvynės paslaugas, jei taikomas įpareigojimas išsikelti iš gyvenamosios vietos (juridinių asmenų pavadinimus, veiklos adresus, telefono ryšio numerius, elektroninio pašto adresus);

3) gauti iš policijos pareigūno informaciją apie galimybes lankyti smurtinio elgesio keitimo programą (mokymus) (juridinių asmenų pavadinimus, veiklos adresus, telefono ryšio numerius, elektroninio pašto adresus);

4) teikti paaiškinimus, susijusius su smurtu artimoje aplinkoje;

5) gauti socialines paslaugas Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka (laikinas apgyvendinimas ar laikinas apnakvindinimas smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims, jei būtina, suteikiamas nedelsiant bet kuriuo paros metu);

6) skųsti policijos pareigūno sprendimą skirti apsaugos nuo smurto orderį šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyta tvarka.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PAVOJŲ PATIRIANČIŲ ASMENŲ AR SMURTĄ PATYRUSIŲ ASMENŲ APSAUGOS NUO SMURTO IR SPECIALIZUOTOS KOMPLEKSNĖS PAGALBOS JIEMS ORGANIZAVIMAS

12 straipsnis. Teisėsaugos pareigūnų funkcijos organizuojant smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančių asmenų ar smurtą patyrusių asmenų apsaugą

1. Gavę skundą, pareiškimą ar pranešimą apie smurtą artimoje aplinkoje, policijos pareigūnai, atvykę į įvykio vietą arba patys būdami to įvykio liudininkai, Lietuvos policijos generalinio komisaro nustatyta tvarka užfiksuoja smurto artimoje aplinkoje įvykį ir, nustatę nusikalstamos veikos požymius, pradeda ikiteisminį tyrimą, imasi priemonių, kad jis kuo greičiau būtų atliktas, užtikrinta smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens apsaugą. Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo neprivalo teikti skundo, pareiškimo ar pranešimo dėl smurto artimoje aplinkoje.

2. Jei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo kreipiasi į prokurorą dėl galimo smurto artimoje aplinkoje, skundas, pareiškimas ar pranešimas dėl galimai įvykdytos nusikalstamos veikos nagrinėjamas Baudžiamojo proceso kodekse nustatyta tvarka.

3. Policijos pareigūnai ir prokuroras organizuoja informacijos apie pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimą perdavimą specializuotos kompleksinės pagalbos centrui šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

4. Jei, vykdant apsaugos nuo smurto orderį, be priežiūros liktų vaikas, policijos pareigūnai nedelsdami apie tai elektroninių ryšių priemonėmis praneša Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai ar jos įgaliotiems teritoriniams skyriams (nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko buvimo vietos adresą, įvykio aplinkybes, jei jos tuo metu žinomos).

5. Jei, vykdant apsaugos nuo smurto orderį, be priežiūros liktų asmuo, kuriam reikalingos socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos, policijos pareigūnai nedelsdami elektroninių ryšių ar kitomis priemonėmis informuoja giminaitį ar kitą artimą asmenį, galintį pasirūpinti be priežiūros galinčiu likti asmeniu, o jei jo nėra, – socialinių paslaugų įstaigą ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios gali suteikti pagalbą bet kuriuo paros metu (nurodo asmens vardą, pavardę, gimimo datą ir buvimo vietos adresą, jeigu tuo metu žinoma).

6. Ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras, įtariamajam, kaltinamajam ar nuteistajam skyręs kardomąją priemonę arba inicijavęs jos skyrimą, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą dieną, elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu apie priimtus sprendimus informuoja smurtą patyrusį asmenį ir (ar) vaiko atstovą pagal įstatymą (jei smurtą artimoje aplinkoje patiria vaikas) apie šios

priemonės skyrimą, pakeitimą ar panaikinimą (nurodo priemonės pavadinimą, jos skyrimo datą ir galiojimo laikotarpį).

13 straipsnis. Duomenų perdavimas specializuotos kompleksinės pagalbos centrui

1. Reaguodami į pranešimą dėl smurto artimoje aplinkoje, policijos pareigūnai informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks specializuotos kompleksinės pagalbos centras, kuris, jam sutikus, suteiks specializuotą kompleksinę pagalbą, pateikia jam emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numerį, specializuotos kompleksinės pagalbos centro kontaktinę informaciją (telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą), rašytinę informaciją apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims pobūdį ir informaciją, nurodytą Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje.

2. Policijos pareigūnas ar prokuroras, jei į jį kreipiasi smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo, privalo nedelsdami apie gautą pranešimą dėl smurto artimoje aplinkoje elektroninių ryšių priemonėmis informuoti specializuotos kompleksinės pagalbos centrą. Specializuotos kompleksinės pagalbos centrui policijos pareigūnas ar prokuroras privalo pateikti būtiniausius smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens duomenis: pažeidimo identifikacinį kodą (ROIK) (jei tuo metu žinomas), įvykio datą, įvykio vietos adresą, informaciją, ar buvo skirtas apsaugos nuo smurto orderis (nurodyti apsaugos nuo smurto orderio skyrimo datą ir laiką bei atlikto smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizikos vertinimo rezultatus), smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens vardą ir pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą. Pranešimą specializuotos kompleksinės pagalbos centrui policijos pareigūnas ar prokuroras perduoda, nesvarbu, ar pradedamas, ar nepradedamas ikiteisminis tyrimas.

3. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, į kurią kreipėsi smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo, laikydamasi konfidencialumo principo, privalo nedelsdama atlikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens sveikatos patikrinimą, suteikti reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, medicininiuose dokumentuose aprašyti patirtus fizinius sužalojimus ir (ar) psichologinius išgyvenimus. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks specializuotos pagalbos centras, kuris, jam sutikus, suteiks jam pagalbą, pateikia jam specializuotos kompleksinės pagalbos centro ir emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numerius bei elektroninio pašto adresus ir rašytinę informaciją apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar

smurtą patyrusiems asmenims pobūdį bei informaciją, nurodytą Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga specializuotos kompleksinės pagalbos centrui privalo pateikti būtiniausius smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens kontaktinius duomenis, kad jis galėtų susisiekti su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu (nurodyti vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą).

4. Socialinių paslaugų įstaigos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgalioti teritoriniai skyriai, švietimo įstaigos, sužinojusios apie smurtą artimoje aplinkoje, privalo informuoti specializuotos kompleksinės pagalbos centrą apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį ir pateikti būtiniausius kontaktinius jo duomenis (nurodyti vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą). Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo informuojamas, kad su juo susisieks specializuotos pagalbos centras, kuris, jam sutikus, suteiks jam pagalbą, jam pateikiami specializuotos kompleksinės pagalbos centro ir emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numeriai bei elektroninio pašto adresai ir rašytinė informacija apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims pobūdį bei informacija, nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje. Jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra nepilnametis, specializuotam kompleksinės pagalbos centrui perduodami nepilnamečio atstovo pagal įstatymą ir nepilnamečio asmens duomenys (nepilnamečio atstovo pagal įstatymą vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, nepilnamečio vardas, pavardė).

5. Policijos pareigūnas arba prokuroras Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nedelsdamas informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotus teritorinius skyrius apie gautą pranešimą dėl smurto artimoje aplinkoje, jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra vaikas (vaikas, prieš kurį panaudotas smurtas artimoje aplinkoje arba kuris yra tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku, gyvena aplinkoje, kurioje buvo smurtauta) arba smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo yra nepilnametis (nurodo vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko buvimo vietos adresą, įvykio aplinkybes, jei jos tuo metu žinomos).

14 straipsnis. Specializuotos kompleksinės pagalbos organizavimas ir teikimas smurto artimoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui

1. Specializuotos kompleksinės pagalbos centrai teikia specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui ir

bendradarbiauja su kitomis pagalbą teikiančiomis institucijomis. Dėl smurto artimoje aplinkoje mirusio asmens šeimos nariai turi teisę gauti specializuotą kompleksinę pagalbą pagal asmens individualius ir specialiuosius poreikius.

2. Specializuotos kompleksinės pagalbos centras, gavęs šio įstatymo 13 straipsnio 2–4 dalyse nustatytais atvejais nurodytus būtiniausius smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens duomenis, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą dieną, susisiečia su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu ir jam pasiūlo specializuotą kompleksinę pagalbą. Jei specializuotos kompleksinės pagalbos centrui trūksta duomenų susisiekti su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu, jis turi teisę kreiptis į subjektą, pateikęs informaciją specializuotam kompleksinės pagalbos centrui, dėl duomenų (smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens vardo ir pavardės, telefono ryšio numerio ar kitų žinomų kontaktinių duomenų) patikslinimo ar pateikimo.

3. Specializuotos kompleksinės pagalbos centrai specializuotą kompleksinę pagalbą organizuoja ir ją teikia smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui taip, kad būtų užtikrintas specializuotos kompleksinės pagalbos prieinamumas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, atsižvelgdami į smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens individualius ir specialiuosius poreikius.

4. Specializuotos kompleksinės pagalbos centras atlieka šias funkcijas:

1) įvertina smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens individualius ir specialiuosius poreikius, atsiradusius dėl smurto artimoje aplinkoje, kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu sudaro pagalbos priemonių planą ir organizuoja specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą;

2) atlieka pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimą;

3) informuoja, konsultuoja ir (ar) padeda spręsti su smurtu artimoje aplinkoje susijusius klausimus;

4) suteikia specializuotą psichologinę ir (ar) teisinę pagalbą;

5) teikia informaciją apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens teises ir institucijas, kurios jas gali užtikrinti, o jei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo yra vaikas arba vaikas, tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku ar gyvenantis aplinkoje, kurioje buvo smurtauta, – apie Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotus teritorinius skyrius, nurodydamas juridinio asmens pavadinimą, veiklos adresą, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą;

6) jei smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra vaikas ir jis pats, jo atstovai pagal įstatymą kreipiasi tiesiogiai į specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, šis nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po kreipimosi dienos, raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis praneša apie galimą vaiko teisių pažeidimą (nurodomas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio ar smurtą patyrusio vaiko vardas, pavardė, gimimo data, vaiko buvimo vietos adresas, jei tuo metu žinoma, trumpas įvykio apibūdinimas) policijai ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai ar jos įgaliotiems teritoriniams skyriams;

7) informuoja apie socialinių paslaugų įstaigas, nurodydamas juridinio asmens pavadinimą, teikiamų paslaugų pobūdį, veiklos adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą ir padeda susisiekti su socialinių paslaugų įstaigomis;

8) informuoja apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, nurodydamas juridinio asmens pavadinimą, teikiamų paslaugų pobūdį, veiklos adresą, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą ir padeda susisiekti su sveikatos priežiūros įstaiga;

9) organizuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui, kuriam reikia saugios vietos, laikiną apgyvendinimą (laikino apgyvendinimo paslauga, jei būtina, suteikiama nedelsiant bet kuriuo paros metu);

10) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens prašymu organizuoja jo palydėjimą į kitas įstaigas ir (ar) organizacijas;

11) informuoja smurtą patyrusį asmenį, tiesiogiai besikreipiantį į specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, apie galimybę pateikti kompetentingai institucijai skundą dėl smurto artimoje aplinkoje, nuo kurio jis nukentėjo, nurodo kompetentingos institucijos pavadinimą, veiklos adresą, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą;

12) teikia informaciją smurtą artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui, tiesiogiai besikreipiančiam į specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, apie ikiteisminio tyrimo įstaigą, prokuratūrą ar teismą (nurodomas juridinio asmens pavadinimas, veiklos adresas, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas), į kuriuos gali kreiptis smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo dėl nusikalstamos veikos ir (ar) kitų su baudžiamuoju procesu susijusių klausimų;

13) teikia pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui, siekiančiam ištraukti į darbo rinką;

14) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens prašymu rengia informaciją policijai bei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai ar jos įgaliotiems teritoriniams skyriams ir (ar) kitoms suinteresuotoms institucijoms apie specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam

asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui, nurodydamas asmens vardą, pavardę, gimimo datą, suteiktas paslaugas ir jų suteikimo datą;

15) keičiasi informacija su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotais teritoriniais skyriais, socialinių paslaugų įstaigomis apie specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui ir (ar) kitos pagalbos teikimą ar inicijavimą (asmens, kuriam teikiama specializuota kompleksinė pagalba, vardas, pavardė, gimimo data, suteikta pagalba ir pagalbos suteikimo data), jeigu kartu su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu gyvena vaikas ir (ar) artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra vaikas.

15 straipsnis. Specializuotos kompleksinės pagalbos akreditavimas ir finansavimas

1. Specializuotos kompleksinės pagalbos akreditavimo tikslas – užtikrinti kokybiškos, prieinamos ir efektyvios pagalbos smurto artimoje aplinkoje patiriančiam asmeniui ar smurtą patyrusiam asmeniui teikimą, atsižvelgiant į asmens individualius ir specialiuosius poreikius.

2. Specializuotą kompleksinę pagalbą akredituoja socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

3. Šiame įstatyme numatyta specializuota kompleksinė pagalba finansuojama valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

4. Finansavimas skiriamas tik tiems specializuotos pagalbos centrams, kurie turi teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą ir kurie yra sudarę sutartis su socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga.

5. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga organizuoja lėšų specializuotai kompleksinei pagalbai einamaisiais biudžetiniais metais teikti naudojimo sutarčių su specializuotos kompleksinės pagalbos centrais sudarymą.

6. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga informaciją apie specializuotą kompleksinę pagalbą teikiančius specializuotos kompleksinės pagalbos centrus skelbia savo interneto svetainėje, nuroydamą specializuotos kompleksinės pagalbos centrų pavadinimus, kodus, veiklos vykdymo teritorijų adresus, telefono ryšio numerius ir elektroninio pašto adresus.

16 straipsnis. Teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimas, sustabdymas, atnaujinimas ar panaikinimas

1. Teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą gali būti suteikiama Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje

narėje įsisteigusiam viešąsias paslaugas teikiančiam juridiniam asmeniui, kuris pageidauja teikti specializuotą kompleksinę pagalbą (toliau – pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga) ir atitinka šiuos reikalavimus:

1) užtikrina specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą neįgaliesiems tinkamu būdu, nepriklausomai nuo negalios pobūdžio;

2) specializuotos kompleksinės pagalbos centro patalpose yra įrengta uždara patalpa, kurioje besikreipiantis asmuo gali gauti specializuotą kompleksinę pagalbą konfidencialiai;

3) užtikrina galimybes teikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenimis ar smurtą patyrusiems asmenimis nuotoline konsultacijas (telefonu, elektroniniu paštu ir (ar) kitomis elektroninių ryšių priemonėmis), šiam tikslui turi mobiliojo ryšio priemonės, kompiuterinę ir programinę įrangą bei šiomis priemonėmis ir įranga mokantį dirbti personalą;

4) pageidaujančios teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaigos darbuotojai, kurie dirbs tiesiogiai su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiais asmenimis ar smurtą patyrusiais asmenimis, turi aukštąjį socialinių mokslų ar teisės studijų krypties išsilavinimą arba ne mažesnę nei 1 metų darbo, teikiant specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenimis ar smurtą patyrusiems asmenims, patirtį bei darbo žmogaus teisių ir (ar) lygių galimybių srityje patirties;

5) užtikrina, kad bus atliktos visos šio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nurodytos funkcijos, šiam tikslui turi patvirtintus teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos aprašymus, kuriuose nurodyti kiekvienai pagalbai teikti turimi žmogiškieji ir materialieji ištekliai.

2. Pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotai įstaigai pateikia socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytos formos rašytinį prašymą teikti specializuotą kompleksinę pagalbą. Kartu su šiuo prašymu turi būti pateikti atitiktą šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems reikalavimams pagrindžiantys dokumentai ar patvirtintos jų kopijos.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų po prašymo teikti specializuotą kompleksinę pagalbą gavimo dienos įvertina, ar pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įgalios įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimą dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo (elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu sprendimo kopija pateikiama prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui). Priėmus sprendimą nesuteikti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą, pateikiamas motyvuotas atsisakymas suteikti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą (elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu sprendimo kopija pateikiama prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui).

Sprendimo dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo nepriėmimas ar motyvuoto atsisakymo suteikti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nepateikimas nėra laikomas teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimu.

4. Sprendimas dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo galioja neterminuotai, jeigu teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nebuvo panaikinta.

5. Teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimas gali būti laikinai sustabdytas ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, gavus specializuotos kompleksinės pagalbos centro rašytinį prašymą arba socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotai įstaigai nustačius specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo pažeidimą (-us) ar neatitiktį šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems reikalavimams, elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu išpėjus specializuotos kompleksinės pagalbos centrą apie ketinimą šioje dalyje nustatyta tvarka sustabdyti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą ir suteikus protingą terminą trūkumams ištaisyti, kuris negali būti trumpesnis kaip 7 kalendorinės dienos ir ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų.

6. Teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą panaikinama šiais atvejais:

1) gavus specializuotos kompleksinės pagalbos centro rašytinį prašymą panaikinti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą;

2) pasibaigus specializuotos kompleksinės pagalbos centro, kaip juridinio asmens, veiklai;

3) specializuotos kompleksinės pagalbos centrui per socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos nustatytą terminą nepašalinus specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo pažeidimo (-ų) ar neatitikties šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems reikalavimams.

7. Pašalinus šio straipsnio 5 dalyje nustatytus specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo pažeidimus ar neatitiktį nustatytiems reikalavimams, teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą atnaujinama ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo pažeidimų ar neatitikties nustatytiems reikalavimams pašalinimo.

8. Sprendimus dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo priima socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja (jei priimamas sprendimas nesuteikti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą, nurodomos tokio sprendimo priežastys) pageidaujančią teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaigą (pateikiama sprendimo kopija).

9. Apie priimtą sprendimą sustabdyti, panaikinti ar atnaujinti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą, socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga elektroninio ryšio priemonėmis arba raštu informuoja kitus teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą turinčius specializuotus kompleksinės pagalbos centrus ir Policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Apie priimtą sprendimą sustabdyti, panaikinti ar atnaujinti

teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą juridiniam asmeniui skelbiama socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos interneto svetainėje, nurodant sprendimo datą, juridinio asmens, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas, pavadinimą, kodą bei sprendimo sustabdyti, panaikinti ar atnaujinti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimo laiką.

10. Jeigu specializuotos kompleksinės pagalbos centrui buvo perduoti smurto artimoje aplinkoje riziką patiriančio asmens duomenys šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje numatytu atveju ir buvo priimtas sprendimas sustabdyti ar panaikinti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą, specializuotos kompleksinės pagalbos centras privalo baigti atlikti pakartotinio smurto artimoje aplinkoje rizikos veiksnių vertinimus ir šių vertinimų rezultatus elektroninių ryšių priemonėmis perduoti policijos įstaigai, iš kurios gavo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens duomenis.

11. Specializuotos kompleksinės pagalbos centras, dėl kurio buvo priimtas sprendimas sustabdyti ar panaikinti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą, turimus smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančių asmenų ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų, kuriems teikiama specializuota kompleksinė pagalba, duomenis perduoda kitam artimiausiam specializuotos kompleksinės pagalbos centrui, vadovaudamasis šio įstatymo 19 straipsnyje nurodytomis taisyklėmis, apie tai kartu elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu informuodamas ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotą įstaigą (nurodomas specializuotos kompleksinės pagalbos centro, kuriam perduoti duomenys, pavadinimas ir juridinio asmens kodas). Specializuotos kompleksinės pagalbos centras, gavęs duomenis iš kito specializuotos kompleksinės pagalbos centro, dėl kurio buvo priimtas sprendimas sustabdyti ar panaikinti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas, informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusį asmenį apie galimybę toliau gauti specializuotą kompleksinę pagalbą kitame specializuotos kompleksinės pagalbos centre (pateikiami specializuotos kompleksinės pagalbos centro telefono ryšio numeriai bei elektroninio pašto adresai ir rašytinė informacija apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims pobūdį).

12. Šio straipsnio 8 dalyje nurodyti socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir (arba) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE

17 straipsnis. Atsakomybė už smurtą artimoje aplinkoje

1. Smurtas artimoje aplinkoje užtraukia Baudžiamajame kodekse numatytą baudžiamąją atsakomybę.

2. Asmuo, kurio atžvilgiu yra priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl smurto artimoje aplinkoje, padaręs žalą žmogaus sveikatai, turtui, aplinkai, taip pat neturtinę žalą, privalo ją atlyginti smurtą patyrusiam asmeniui Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Atsakomybė už melagingą pranešimą ir Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo pažeidimą

Asmuo, melagingai pranešęs apie smurtą artimoje aplinkoje, piktnaudžiavęs smurtą patyrusio asmens teisėmis, nesilaikęs apsaugos nuo smurto orderiu nustatytų įsipareigojimų, atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19 straipsnis. Asmens duomenų apsauga

Šiame įstatyme nurodyti asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo. Lietuvos policijos generalinis komisaras, Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, švietimo įstaigos, savivaldybių vykdomosios institucijos bei specializuotos kompleksinės pagalbos centrai pagal kompetenciją nustato vidaus taisykles, kuriose nustatoma keitimosi asmens duomenimis, susijusiais su smurto artimoje aplinkoje, procedūra tarp institucijų ir įstaigų, vykdančių veiklą apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos teikimo srityse, prireikus – smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar kitų susijusių asmenų asmens duomenų rūšys.“

2 straipsnis. Specializuotos kompleksinės pagalbos akreditavimas pereinamuoju laikotarpiu

1. Specializuotos kompleksinės pagalbos akreditavimas pradamas nuo 2022 m. liepos 1 d. ir vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis tęsiamas iki šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo įsigaliojimo dienos. Specializuotą kompleksinę pagalbą akredituoja socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

2. Teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą gali būti suteikiama Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje narėje įsisteigusiam viešąsias paslaugas teikiančiam juridiniam asmeniui, kuris pageidauja teikti specializuotą kompleksinę pagalbą (toliau – pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga) ir atitinka šiuos reikalavimus:

1) užtikrina specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą neįgaliesiems tinkamu būdu, nepriklausomai nuo negalios pobūdžio;

2) specializuotos kompleksinės pagalbos centro patalpose yra įrengta uždara patalpa, kurioje besikreipiantis asmuo gali gauti specializuotą kompleksinę pagalbą konfidencialiai;

3) užtikrina galimybes teikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenimis ar smurtą patyrusiems asmenimis nuotolines konsultacijas (telefonu, elektroniniu paštu ir (ar) kitomis elektroninių ryšių priemonėmis), šiam tikslui turi mobiliojo ryšio priemones, kompiuterinę ir programinę įrangą bei šiomis priemonėmis ir įranga mokantį dirbti personalą;

4) pageidaujančios teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaigos darbuotojai, kurie dirbs tiesiogiai su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiais asmenimis ar smurtą patyrusiais asmenimis, turi aukštąjį socialinių mokslų ar teisės studijų krypties išsilavinimą arba ne mažesnę nei 1 metų darbo, teikiant specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenimis ar smurtą patyrusiems asmenims, patirtį bei darbo žmogaus teisių ir (ar) lygių galimybių srityje patirties;

5) užtikrina, kad bus atliktos visos šio įstatymo šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nurodytos funkcijos, šiam tikslui turi patvirtintus teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos aprašymus, kuriuose nurodyti kiekvienai pagalbai teikti turimi žmogiškieji ir materialieji ištekliai.

3. Pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotai įstaigai pateikia socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytos formos rašytinį prašymą teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d. ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus pagrindžiančius dokumentus ar jų patvirtintas kopijas.

4. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota įstaiga ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų po šio straipsnio 4 dalyje nurodyto prašymo teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d. gavimo dienos įvertina, ar pageidaujanti teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaiga atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimą dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo nuo 2023 m. sausio 1 d. (elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu sprendimo kopija pateikiama prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui). Priėmus sprendimą nesuteikti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d., pateikiamas motyvuotas atsisakymas suteikti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d. (elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu sprendimo kopija pateikiama prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui). Sprendimo dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo nepriėmimas ar motyvuoto atsisakymo suteikti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nepateikimas nėra laikomas teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimu nuo 2023 m. sausio 1 d.

5. Sprendimas dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo nuo 2023 m. sausio 1 d. galioja neterminuotai, jeigu teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nebuvo panaikinta.

6. Teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d. panaikinama šiais atvejais:

1) gavus specializuotos kompleksinės pagalbos centro rašytinį prašymą panaikinti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą nuo 2023 m. sausio 1 d.;

2) pasibaigus specializuotos kompleksinės pagalbos centro, kaip juridinio asmens, veiklai.

7. Sprendimus dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo nuo 2023 m. sausio 1 d. ar panaikinimo priima socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja (jei priimamas sprendimas nesuteikti teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą, nurodomos tokio sprendimo priežastys) pageidaujančią teikti specializuotą kompleksinę pagalbą įstaigą (elektroninių ryšių priemonėmis ar raštu sprendimo kopija pateikiama prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui).

8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodyti socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir (arba) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį ir šio straipsnio 3, 4 ir 6 dalis, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 2 straipsnis galioja iki 2022 m. gruodžio 31 d.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2022 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 15 straipsnio 2 dalies nuostatomis bei šio įstatymo 2 straipsniui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, socialinės apsaugos ir darbo ministras, vidaus reikalų ministras, Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras, Lietuvos policijos generalinis komisaras, savivaldybių vykdomosios institucijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, švietimo įstaigos iki 2022 m. gruodžio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

5. Teisė teikti akredituotą specializuotą kompleksinę pagalbą suteikiama ir akredituota specializuota kompleksinė pagalba teikiama nuo 2023 m. sausio 1 d.

6. Jeigu 2022 m. spalio 1 d. nėra juridinių asmenų, galinčių nuo 2023 m. sausio 1 d. teikti akredituotą specializuotą kompleksinę pagalbą, užtikrinant jos prieinamumą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija turi teisę skelbti nevyriausybinių organizacijų finansavimo konkursus tiksliniams specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems ar smurtą patyrusiems asmenims projektams įgyvendinti, tačiau ne ilgiau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas